

KYRKJEBLAD

FOR

DAVIK

Nr. 143

Kjem ut
4 gonger årleg

Juni 1943

Utgjevar og redaktør:
Prost R. J. Slaatteliid
Davik

14. årg.

Bønn.

O, Herre Jesus Kristus! La meg ha min rikdom i deg, så har jeg en evig rikdom! I dig har jeg tusener ganger mere godt enn jeg kån ha i verden. I deg har jeg større ære enn all vancere jeg kunde ha, selv om alle foraktet meg. I deg har jeg den kjæreste venn. I deg har jeg langt mere velsignelse enn jeg kunde ha forbannelse av hele verden. I deg har jeg større glede enn all sorg, selv om hele verden bedrøvet meg. I deg har jeg alt. Ja, selv om mitt legeme tusener ganger kunde slåes ihjel, så blir du likevel mitt liv, min evige salighet, Herre Jesus Kristus! Amen.

Johan Arndt.

Den ene røst.

Der summet tusen røster for mitt øre —
i hjertets skjulte dyp der lød kun én.
Titt av de mange lot jeg meg forføre,
og søkte høyt og lavt de vises sten.

De mange røster var som havets brusen,
som tordenskrall henover fjord og fjell, —
den enes var som vindens milde susen
i skogens bladehang en stille kveld.

Og larmen bragte tomhet kun og kulde,
og trett og angst min dør jeg lukket til.
Nå skrikets art jeg fatte kan tilfulle —
nå spør jeg kun hva han, den ene vil.

Så lær meg du å lytte ved din trone,
du eneste, som kjenner sjelens trang.
At over alle røster din må tone
i verdens brus som livets store sang.

Edin Holme.

Hvad kan vi gi Gud?

Det kristne evangelium er budskapet om at Gud ikke krever, men gir. All naturlig religion går ut på at mennesket må yte Gud så og så meget av det og det, — og da først lønner han det med sin gunst. — I Jesus Kristus er Gud kommet til oss ikke for å la seg tjene, men for selv å tjene og gi oss alt. (Matt. 20, 28).

Derfor vet allerede den gamle pakt at det vi har å gi Gud, det er vår synd og vår nød. — »Offere for Gud er en sønderbrutt ånd, et sønderbrutt og sønderknust hjerte vil du, Gud, ikke forakte.« (Salme 51, 19).

Gud være lovet at det er slik! Ellers er vi fortapt. For når kunde vi gi Gud nok?

Heller ikke etter at vi har tatt imot Guds uforskyldte frelse, ønsker han at vi skal gi ham noe til betaling. Da var jo ikke gaven lenger ufortjent gave. Gud bevare oss fra atter å ville begynne et slags handelssamkvem med ham! Han lar seg ikke handle med. Han er allmaktens konge og kjærlighetens far, som bare gir, gir, gir.

Skal vi da ingenting få lov å gi ham unntatt vår skyld og skam? Jo, for Guds usigelige gave er det én ting som både sømmer seg, og som han selv ber oss om å få, nemlig vår takknemlighet.

Jeg tror det er meget, meget langt igjen før vi både forkynner om takknemligheten og før vi øver den slik som Guds ord vitner for oss. Vær takknemlige, formaner det, si Gud takk for alle ting, for det er Guds vilje til dere. (Kol. 3, 15, Ef. 5, 20, 1. Tess. 5, 18). Og hvordan takker ikke slike Bibelens menn som David og Paulus! Og hvordan bedrøves ikke Jesus over de ni helbrededes utakknemlighet.

Men på hvilken måte skal vi få takket Gud rett?

Med rette blir det ikke minst i vår tid sterkt understreket at Gud vil takkes med praktisk tjeneste overfor dem som han vil ha hjulpet. En indirekte takketjeneste altså. »Hva I har gjort mot én av disse mine minste brødre, det har I gjort mot meg.« (Matt. 25, 40).

Men la meg idag særskilt få minne om at det dog finnes én direkte måte å vise Gud takknemlighet på, nemlig å »tale til hverandre med salmer og lovsanger og åndelige viser, og synge og leke for Herren i sitt hjerte.« (Ef. 5, 19).

Egentlig er jo det allerede to måter. Hjertets sang og lek for Herren nevnes sist, men er saklig det første og grunnleggende. Så sant vi har en Herre som ser i det skjulte, så kan intet glede og ære ham mer enn sinn som er fulle av fryd. Hvor ofte har det ikke trøstet meg når tjenesten mislyktes, at mitt hjertes takk for frelse og fred, den så han — samme hvor skrøpelig også den var.

Men så vil han også høre vår felles lovsang. La oss dog ikke bli så praktiske at vi av lutter travelhet ikke har tid eller sans til å legge all gjerning til side og bare si og synge ut vår takk og lykke. Han vil ha dette av oss. Det er dette vi i himmelen skal holde på med til evig tid.

Rektor Smemo i N. Mistid.

Korsets tegn.

Skulde man ikke tro at det måtte være klart for alle nå at *det eneste som kan frelse den arme verden, er sann og levende kristendom*. Eller skal vi si: *Korset*. »Hil deg, kors, du vårt eneste håp om frelse!« står det et sted hvor oldtidens kristne led martyrdøden i Rom. Og en kjekk grønlandsfarer sa en gang det bemerkelsesverdige ord: »Kun den har rett til å sparke til korset som kan vise verden et bedre tegn hvorunder den kan seire.«

Hvilket annet tegn skulde det vel være i en nød som denne? Korset betyr tilgivelse. Og korset betyr forsoning. Og korset betyr tjeneste. Og er det ikke nettopp det som behøves både i den store verden og i vårt lille folk, hvis en ny og bedre tid skal kunne gro ut av denne: Guds tilgivelse over den synd som er angret og bekjent — hvor tilgivelsen er, er en ny begynnelse med håp. Forsoningens ånd som rekker hånden ut over nedrevne grenser og titusener nye graver. Og en oppriktig vilje til tjeneste hvor hver tenker sist på seg selv og prøver å bære andres byrder.

Det er det budskap vi i en ond og fryktelig tid har å bringe de fortapte, og også å styrke vårt eget forsakte hjerte med, at vi tross alt ikke er prisgitt, men ved Jesu Kristi kors er det håp om frelse. Men noe annet tegn vet vi heller ikke å sette vårt håp til.

Sv. Rehling.

Våre døde.

20. februar: Lovise Maurstad, kona til Brynjel Maurstad; f. 1866.
 28. februar: Andreas Olsson Angelshaug, g. kårmann; f. 1865.
 27. mars: Anders Arnesson Solibakke, e. kårmann; f. i Vanylven 1863.
 29. mars: Amund Pedersson Daviknes; ug. rentenist; f. 1885.
 22. april: Sogni Danielsdtr. Kjøllesdal; kårrenkje; f. 1854 på Berstad.
 24. april: Marte Hansdtr. Henøen, plassmannsenkje; f. 1853.
 29. april: Serianne Martinesdtr. Ervik, kona til Jonas Ervik; f. 1869 i Levdal.
 13. mai: Henrik Friis; ug. overrettssakerfører; f. 1859.

*Min Gud, min hjelp i nød,
du give meg en salig død.*

Store menn bekjenner.

Kopernikus, som grunnla vår nåværende verdensoppfatning, var en troende kristen. — Under hans bilde i Thorn kirke står følgende selverkjennelse: »Jeg begjærer ikke den nåde som Paulus fikk, ei heller den tilgivelse som Peter fant, kun er det min inderlige bønn at jeg må få en slik nåde som du skjenket røverer på korset.«

John Newton, den store matematiker og astronom, som er kalt en av de største ånder som noensinne har levt, skrev i slutningen av ett av sine lærde verker: »Solens, planetenes og kometenes beundringsverdige

innretning kunde blott fremgå ved et allmechtig og allvist vesens rådslutning og styrelse. Det hele viser seg å være konstruert etter en og samme plan og kan derfor danne en og samme herskers rike. Derav følger at Gud er en levende, allmechtig Gud med innsikt, at han er opphøyet over den hele verden og aldeles fullkommen. Vi beundrer ham for hans fullkommenhet, vi dyrker og tilber ham som verdensstyreren, vi den store herskers tjenere.«

Mot slutningen av sitt liv uttalte han: »Hva verden vil tenke om mine arbeider vet jeg ikke. Meg selv forekommer det dog som om jeg hadde vært barn som lengtet ved stranden. Undertiden fant jeg måskje en finere sten eller en skjønnere muslingsskall enn mine kamerater, men dog lå sannhetens grenseløse osean uoppdaget for meg.« — På sin dødsseng uttalte han: »Min viden har ikke så meget å si. Jeg gleder meg over at jeg er ganske viss på to ting: at jeg er en stor synder; at Jesus er en langtt større frelser.«

I et brev som Jonas Lie skrev til Bjørnson heter det bl. a.: »... Ak ja, — dø harmonisk trygg paa Naturen og dens Fortsættelse.... som den vilde Fugl, som Ravenen der bliver træt og gammel, eller Dagen der dør med et: »Lær mig Skog at visne glad!« Det var min Tro og Trøst i mange Aar, men saa suste der stadig noget indeni mig, det var Aanden som vilde mere, meget mere.... og det høieste der er hendt av Aand, Livets største Drama, var Jesu Historie. Han var, saa misbrugt hans Navn er blevet, Jordens frieste Mand, og — Tilværelsens Sammenhæng. Og den Dag for ti Aar siden, jeg fik Øie for det, var mit Livs lykkeligste. Fra den Dag fandt jeg Sammenhæng, hvor der før var Kaos.....«

Notisar.

Døpte: 28. februar *Dagfinn Magne*, f. 8. des. av f. Rolf Didriksson Lågeide og k. Solveig Martinsdtr. (f. Ervik). — S. d. *Inger Hildur*, f. 9. des. av f. Egil Olsson Stensaker, Haus, og k. Hjørdis Jakobsdtr. (f. Haus). — 21. mars *Reidunn Petra*, f. 27. des. av f. Ragnvald Pedersson Krakevik og k. Jakobine, (f. Utvær). 4. nov. (heimedøpt) *Jofrid Sigfrid*, f. 4. okt. av f. Sigurd Sakariasson Mork og k. Solveig Sivertsdtr., (f. Liset). — 18. april *Anny Alvhild*, f. 15. jan. av f. Ole Jørgensson Erviksæter og k. Olga Rasmusdtr., (f. Ødegård). — 22. april *Kåre Martin*, f. 17. jan. av f. Kristian Kristiansson Heggelund og k. Petra Matiasdtr., (f. Bortne). — 23. april *Kjell Henry*, av f. Andreas Karlsson Olsbø, og k. Kristianne Henriksdtr. (f. Kolset). — S. d. *Johan Asbjørn*, f. 29. jan. av f. Olav Johansson Lofnes og k. Ingeborg Martinusdtr., (f. Leirgulen). — S. d. *Jorunn Ida*, f. 21. nov. av f. Leonhard Jonasson Midtbø og k. Anna Andreasdtr., (f. Øverland). — 25. april *Eldbjørg Petra*, f. 27. febr. av f. Alf Paulsson Dombestein og k. Malene Gustavsdr., (f. Hundeide). 30. april *Dag Håkon*, f. 7. mars i Volda av f. Odd Kjøllesdal og k. Solveig Hilmarsdtr., (f. Kjøllesdal). — 2. mai *Ivar Trygve*, f. 2. febr. av f. Rasmus Jonasson Rimstad og k. Ingeborg Iversdtr., (f. Kassen). — S. d. *Marta Berta*, f. 26. jan. av f. Jetmund Arnfinsson Myklebust og k. Borgny (f. Totland). — S. d. *Marta Irene*, f. 23. febr. av f. Mons Olsson Totland og k. Ragnhild Andersdtr., (f. Hilde).

Ektevigde: 14. mars Alfred Pedersson Kolset og Klara Ludviksdtr. Nessestrand, Vik i Sogn. — 2. mai Arthur Isaksson Husevåg og Jofrid Kristofersdtr. Husevåg.

Hugs på! Etter den nye ordninga skal alle barnefødselar innan ein månad meldast til: Davik fødselsregister, Torheim. — Jordemødrene og foreldra har plikt på seg til å syta for at det vert gjort. Registerføreren sender så fødselsmeldinga til soknepresten. — Dødsfall skal meldast til lensmannen, som så sender melding til soknepresten og folkeregisteret.

Dåp og jordfesting kan ikkje utførast av andre prestar i kyrkjene i Davik utan løyve frå soknepresten i kvart einskild tilfelle.

Basarar: Davik 26. april til sjømannsmisjonen kr. 450.62. — Davik 18. april til redningssaka 264.76. — Alfot 28. mars til Indremisjonen 482.00. — Alfot 1. nov. til Heidningmisjonen 325.00.

Åremålsdagar. — 75 år: 20. juli Johan R. Kjøllesdal; 23. oktober Knut A. Horn. — 60 år: 28. juli Jonas J. Eikås; 2. aug. Ingvard J. Sundal; 1. juli Jetmund R. Maurstad; 12. aug. Hans K. Sigdestad. — 50 år: 16. sept. Apollonius S. Hessevåg; 10. okt. Bernt K. Sandal; 23. aug. Jørgen P. Berstad.

For 100 år sidan. Døde: 4. april 1843 Brite Jacobsdtr. Lofsnæs, gårdm.kone, 58 år. — 4. mai Elisabet Rasmusdtr. Tømmerstøl, kårkone, 82 år. — 6. mai Synneve Monsdtr. Berstad, kårkone, 89 år. — 8. mai Nils Rasmussen Tyttingvåg, tjener, 26 år, og Christian Larsen Tyttingvåg, tjenestedreng, 22 år, og Martinus Martinussen Teigen, tjenestedreng, 23 år. »Omkomne paa Søren, men ei igjen fundne.« — 18. mai Abel Olsen Humborstad, kårmann, 81 år. — 20. mai Peder Harboe Frimann, proprietair, 61 år. — 3. juli Zacarias Hansen Øen, gårdmann, 60 år. — 30. juni Eli Thommasdtr. ytter Totland, gårdmannskone, 75 år. — 11. aug. Thomas Thomassen Friis, 62 år. — 15. juli Brithe Halvorsdtr. Rexnæs, husmannskone, 83 år. — 18. januar Ole Abbelsen Humborstad, gårdmann, 49 år; Simen Olsen Humborstad, gårdmann, 52 år; Ole Jenssen Humborstad, gårdmann, 24 år; Lars Jenssen Aardahl, tjenestekar, 21 år; Joseph Reielson Almending, tjenestekar, 22 år. »Omkomne paa Søren uden at være gjenfundne.« — 5. aug. Simon Andersen Møchlebust, gårdmann, 55 år. — 31. aug. Anton Olsen Wiig, kårmann, 75 år. — 17. juli Guri Halsteensdtr. Hougs, gårdmannskone, 60 år. — 4. sept. Elias Jenssen Homborstad, gårdmann, 66 år, f. på Møchlebust i Alfot. — 7. sept. Synneva Uldrichsdtr. Levdal, 80 år. — 3. sept. Daarte Hansdtr. Sundal, gårdmannskone, 50 år. — 30. aug. Elen Ellefsdtr. Krabbestie, gårdmannskone, 32 år. 11. sept. Ragnhilde Jacobsdtr. Bjørnsen, 78 år. — 25. sept. Agnete Torgersdtr. Ervig, gårdmannskone, 40 år. 29. sept. Ester Olsdtr. Solibakke, kårkone, 87 år. — 20. sept. Elling Pedersen Grindøen, 56 år, f. i Gloppen.

Vigde: 9. juli: Ungkarl og skoleholder Berge Bergesen Rexnæs, 33½ år, og Marte Margrete Baltersdtr. Frimannslund, 20½ år. — 5. juli Mons Josephsen Indre-Davig, husmann, 44 år, og enke Barbra Jacobsdtr. Indre-Davig, 50 år. — 2. juli Lars Pedersen Levdal, gårdmann, 27 år, og Kari Jacobsdtr. Bortne, 24 år. 10. juli Jacob Antonsen Muurstad, enkemann og gårdmann, 40 år, og Marte Olsdtr. Solibakke, 37 år. — 9. juli Hans Pedersen Rugsund, tjenestekar, 24 år,

og Borni Simensdtr. Yttre-Davig, 24 år. — 25. juni Christian Uldrichsen Nave, gårdmann, 26½ år, og Oline Josephsdtr. Heggedal, 27 år. — 2. juli Ole Hansen Sundal, gårdmann, 21½ år, og Ingeri Rasmusdtr. Kjøllesdal, 26½ år. 9. juli Reiel Christensen Midgjelde, tjenestekar, 24½ år, og enke Søgni Martinusdtr. Midgjelde, 39 år. — 9. juli Peder Pedersen Elde, gårdmann, 29 år, og Kari Iversdtr. Levdal, 28 år.

Kvittering for kontingent: Peder P. Maurstad, Rasmus Bøen, Oline Maurset, Tollef Førde, Lars R. Torheim, Isak Ingebriktsen Husevåg, Gustav Myklebust, Ingeborg Berle 5 kr. — Søren Lofnes, Arnoldus Lem, Peder R. Hausle, Kr. Elvebakke, Johs. Sunde, R. O. Myklebust, D. Hessevik, Anton Liset, R. Vingelven, Alvine Skavøpoll, 3 kr. — P. Navekvien, Ane Bøen, Peder O. Nordbø, Karoline Fredheim, Amalie Ytrehouge, Reinert Liset, G. Steinset, J. Øvrebø, Andreas Skarstein, Ingeborg Askeland, Elisabet Dombestein, Marie Haugen, Martine Lillehaug 2 kr. — Synneve Myrvang 1 kr. — B. Berge 4 kr. — R. Løvøll, Karoline Kreken, Valborg Sørheim, Kristense Vik, G. Sigdestad, Martina Sigdestad, M. Ødegård kr. 2.50. — Tilsaman kr. 118.50.

Hjartelig takk til alle.

Gudstenester:

1. s. etter treein.	27. juni: Davik.
2. —>—	4. juli: Alfot.
3. —>—	11. juli: Rugsund.
4. —>—	18. juli: Davik.
5. —>—	25. juli: Rugsund.
6. —>—	1. aug.: Davik.
7. —>—	8. aug.: Alfot.
8. —>—	15. aug.: Totland.
9. —>—	22. aug.: Rugsund.
10. —>—	29. aug.: Kjøllesdal.
11. —>—	5. sept.: Davik.
12. —>—	12. sept.: Rugsund.
13. —>—	19. sept.: Alfot.
14. —>—	26. sept.: Totland.
15. —>—	3. okt.: Rugsund.
16. —>—	10. okt.: Davik.
17. —>—	17. okt.: Kjøllesdal.
18. —>—	24. okt.: Rugsund.
19. —>—	31. okt.: Alfot.

På sundagane i september er det tanken å ha konfirmasjon.

Neste nr. av Kyrkjebladet skal koma i september.

Soga um Saul frå Tarsus.

(Framhald).

Andre stader hadde Paulus funne menneskehjarto opne for nye tankar. Her var dei stengde. Desse flinke og elskverdige folk var dei tåpelegaste tilhøyrarar som Paulus nokonsinne hadde tala til. Likevel var der nokre få som kom til trua. Dionysius, som var medlem av rådet på Aslopagus, og ei kvinne som heitte Damaris, og nokre andre. Det såg ut som eit knusande nederlag for Paulus, men likevel: »Fagre biletstøtter, vene gudar og hugtakande gudinner, skjelv! Sjå denne Mannen som lyfter hamaren mot dykk! Det lagnadstunge ordet er sagt: de er berre avgudar!«

Det var sju mil frå Athen til Korint, fem timars sjøreis til Kenkrea, hamna ved Korint. Det var ein

heilt ny by, oppbygd pånytt av Julius Cæsar. Liksom unge byar i det vestlege Amerika var Korint ei blanding av storfelte nye bygningar og små hytter av fjøler og strå. Den låg vent til, mellom to hav, med borga Akrokorint, på ein høg berghamar. Der stod det vidfræge tempelet åt Afrodite, med sine tusen tilbedarar; deira gudsdyrking var å gjeva fritt spel åt sine dyriske drifter. »Vi vil fylgja og njota vår lyst,« ropa desse dyrkarar av Afrodite.

XX.

Då Paulus kom til Korint, var han enno mykje sjuk og mest pengelaus, og det fyrste han laut tenkja på, var å få seg noko arbeid. Han kom inn i jødestroket og fekk det råd å venda seg til styraren for ei teltmakarforretning, som nett var sett i gang og som hadde bruk for arbeidarar. Der råka han Priskilla og Aquila. Priskilla ser ut til å ha vore ei romersk dame av god ætt; ho hadde gift seg med Aquila, ein velstående jødisk forretningsmann. Dei var drivne frå Rom i lag med dei andre jødane, då kristendomen vart forkynt der, og det difor vart mykje oppstyr mellom dei. Dei var alt ihuga kristne, og dei høyrde heile tida seinare til Paulus's beste og mest intelligente vener og hjelparar. I forretninga åt Aquila arbeidde Paulus i ro og fred til dess helsa kom i orden att. Han tala litt i synagogen, men tok ikkje fatt for ålvor, før Silas og Timoteus kom frå Makedonia. Det er ein ting verd å leggja merke til, at denne mannen av stål var innerleg glad i venene sine og underleg avhengig av dei.

Då han slo til i Korint, slo han hardt til, for det trongst på denne staden. Her hadde Paulus den mest dramatiske av alle sine samanstøytar med dei rettruande jødane. Han omvende Krispus, forstandaren for synagogen, og fekk rom for kyrkjelyden sin i huset ved sida av. Dei to korintiarbrev som han skreiv nokre år seinare, syner kor ekstraordinære verkniningane av den Heilage Ande var i Korint. Vi ser ein kyrkjelyd koma i stand med eitt slag, grunnlagt på den frelsande kraft som strøymer ut frå Kristi kross, levande i ljuset og styrken frå Jesu oppstode, med den heilage nattverden som sentrum for sitt liv. Vi merkar oss dei ekstraordinære nådegåvene — undergjerningar, profeti, tungetale og dei mange slags tenester.

Det var ein blanda flokk som kom med. Paulus fekk tak i mange som høyrde til dei lågaste lag i folket, ja til dei mest forfallne. Fortunatus, Akaikus, Kvartus og Tertius svarar til Olsen og Hansen og Pedersen her hjå oss. Stefanus og Gaius var velstående og kunde syna stor gjestmildskap. Kloe var ei midaldrande dame med ein heil flokk av tenarar; ho var svær å kritisere, men vi har grunn til å vera takksame mot henne, for det var ho som fekk Paulus til å skriva det fyrste brevet til korintiarane. Krispus hadde vore den førande blant jødane i Korint, og Erastus var kemner i byen.

Etterat 18 månader var gått, fann apostelen det best å fara bort frå den nye kyrkjelyden, så den kunde læra å stå på egne føter utan hans nærvær. No hadde han høve til det som han alltid hadde ynskt — å arbeida i Efesus, der dei maktene som hans fyrste motstandar Elymas representerte, var sterkare enn nokon annan stad. Priskilla og Aquila slo seg i lag med han

og drog med ein gong til Efesus, der dei busette seg og førebudde apostelen si kome. Han fór fyrst til Jerusalem for å utføra ein lovnad på jødisk vis og for atter å koma saman med Jakob og dei andre. Derifrå reiste han til Antiokia i Syria, den fyrste kristne heimen sin, og så endå ein gong gjennom Tarsus og dei kilibiske portane til dei galatiske kyrkjene. Vi veit ikkje visst om han hadde skriva galatarbrevet i Antiokia før han sjølv kom, eller om det var etter opphaldet i Galatia at sorga over at fiendane hans hadde forført dei kristne der, fekk han til å skriva dette brevet.

XXI.

Og no nærmar Paulus seg endeleg til Efesus. Han kjem til ein av dei største religiøse samlingsstadene i verda då — byen som var byrg over å kalla seg tempeltenar for gudinna Artemis, — byen der det midt imellom strålende praktfulle bygningar var sett opp det heilage bilete som var falle ned frå himmelen. Det var eit eldgamalt stykke svart tre, der den øvste biten var forma til eit grovt kvinnebilete.

Efesus låg omlag ein kilometer frå havet, på vene yåte marker som ved solarglad var fulle av svaner og andre sjøfuglar. Husa i byen låg nedanfor og oppover skråningane av Koessus- og Prionfjellet, og spreidde seg i vakre forstader med trevillaer med verandaer, gøymde i lauvrike hagar. Høgt over byen, lysande som ei stjerne over havet, stod Artemistempelet, 418 fot langt og 239 fot breidt, med sitt tak av sedertre, glimande av fargar og gull, og sine jaspis-suler på grunnsteinar av marmor frå Parus. Heile provinsen var byrg av tempelet sitt. Det var på same tid bank og religiøst midtpunkt, der store under hende. Det var som om Westminster-abbedit, Englands bank og hellaren i Lourdes var samla under eitt tak. Det var og ein fristad for brotsmenn, og stroka ikring var moralsk sett mellom dei verste i verda. Her i Efesus var det at Johannes-evangeliet vart skriva.

Her får vi vita at det alt fanst kristne som ikkje høyrde med til den ålmenne kyrkja, og at eit ufullkomne evangelium hadde vore forkynt i Efesus, som ikkje hadde ført til avgjort brot med synagogen.

Før Paulus kom til byen, hadde Priskilla og Aquila ført Apollos, ein lærd jøde frå Aleksandria, inn i det fulle kristne samfund. Han hadde ei tid vore leidar for dei kristne i den egyptiske hovudstaden. Dei hadde motteke grunndragane i evangeliet, men var enno ikkje nått fram til det fulle liv i Anden. Apollos's lærdom var til stor hjelp for kyrkja. Han vart straks beden av nokre korintiarar om å koma til dei for å hjelpa dei mot den jødiske motstanden. Han drog til Korint og fekk så stor tilslutning at han etter ei tid vende attende til Efesus, fordi han vart redd for at dei som serleg sette pris på han skulde skilja seg ut som ein serflokk frå dei andre kristne. Paulus fekk å gjera med mange av desse ufullkomne truande i Efesus og leidde dei heilt inn i kyrkja sitt liv, men det førde etter ei tid med seg den avgjorde kløyving: synagogen som alltid kom, når det fulle kristne evangelium vart forkynt, og kyrkja stod fram som ålmen og endeleg. Vi ser at i Efesus arbeidde kyrkja mykje meir openljost enn før.

(Meir).